

Оригинални научни рад

UDK 371.3.:796

DOI br.107251/SVR1306319S

COBISS.BH-ID 3693848

РАЗЛИКЕ У НЕКИМ СТАВОВИМА УЧЕНИЦА И УЧЕНИКА 4. И 5. РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ПРЕМА НАСТАВИ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Проф. др Небојша Шврака

Независни универзитет Бања Лука

Резиме: Игра у природном окружењу, где деца физички активно проводе своје слободно време, данас је нажалост све ређа, а последице тога су телесна и социјална запуштеност. Главни показатељ телесне запуштености, односно нарушеног здравља, је тренд све већег броја деце са израженим телесним деформитетима. Циљ овог истраживања је да се утврди разлика у ставовима ученица и ученика 4. и 5. разреда основних школа у Бањој Луци према физичком вежбању, те утврдити које спортове више воле ученице у односу на ученике.

Кључне речи: ставови, разлике, физичко вежбање, спортови.

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Слободно време данашње деце је испуњено активностима у којима су изразито мало физички активна, а најчешће га проводе седећи испред компјутера или телевизијских екрана. Игра у природном окружењу, где деца физички активно проводе своје слободно време, данас је нажалост све ређа, а последице тога су телесна и социјална запуштеност. Главни показатељ телесне запуштености, односно нарушеног здравља, је тренд све већег броја деце са израженим телесним деформитетима. Због физички неактивног начина живота, децу је прво потребно анимирати, а потом образовати у различитим спортовима, што ће се на крају позитивно одразити на њихов раст и развој.

Вишеструко позитиван и користан учинак спорта у школи огледа се на бројним психофизичким функцијама (концентрацији, интелигенцији, памћењу итд.). Неоспорно је велики утицај физичког васпитања на моделирање особина човека. Физичка активност је један од најважнијих фактора у очувању и унапређењу здравља код сваког човека. У жељи да се физичко васпитање приближи потребама деце млађег школског узраста, проведено је ово истраживање. Дакле, циљ

овог истраживања је да се утврди разлика у ставовима ученица и ученика 4. и 5. разреда основних школа у Бањој Луци према физичком вежбању, те утврдити које спортове више воле ученице у односу на ученике. Добијене информације су од важности за све професоре разредне наставе, који ће на темељу резултата из овог истраживања много лакше правити избор наставних јединица за ђаке 4. и 5. разреда.

МЕТОДА РАДА

Истраживање је проведено у мају 2010. године на узорку од 128 испитаника. Од укупног броја испитаника њих 62 је припадало популацији ученика 4. разреда основне школе Бранко Ћопић у Бањој Луци (М - 30; Ж - 32), а осталих 66 деце је припадало популацији ученика 5. разреда исте школе.

У овом истраживању ученици су тестирани анкетним упитником који је садржавао три питања:

1. Да ли волите физичко вежбање?
2. Који спорт највише волите?
3. Да ли волите више индивидуалне или тимске спортове?

Статистичка обрада података

Обрада података је урађена програмским пакетом Statistica for Windows, ver 6.0. Ставови ученица и ученика 4. и 5. Разреда ОШ Бранко Ћопић према физичком васпитању утврђени су χ^2 -квдрат тестом (χ^2) за независне узорке.

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Овим истраживањем је доказано да не постоји разлика у ставу између ученика и ученица 4. и 5. разреда основне школе Бранко Ћопић према физичком вежбању. Од укупног броја испитаника ($n = 128$), сви су одговорили потврдно на прво питање (Да ли волите физичко вежбање?). Одговор на прво питање је превазишао сва очекивања, јер се сматрало да ће један број деце због велике повезаности са компјутерским игрицама дати негативан одговор.

Табела 1. Ставови ученица и ученика 4. разреда ОШ Бранко Ћопић према индивидуалним (И.С.) и тимским спортовима (Т.С.)

1. разред	Т.С	И.С	Н
Ученици	22	10	32
Ученице	24	6	30
Укупно	46	16	62
χ^2 – kvadrat- 0.36 df-1, $p < 0,96$			

У овом раду није утврђена статистички значајна разлика између ученика и ученица 4. и 5. разреда ОШ Бранко Ћопић у ставу према тимским и индивидуалним спортовима.

Табела 2. Разлика између ученица и ученика 5. разреда ОШ Бранко Ћопић према индивидуалним (И.С.) и тимским спортовима (Т.С.)

2. разред	Т.С	И.С	Н
Ученици	25	7	32
Ученице	24	10	34
Укупно	49	17	66
Hi – kvadrat- 0.22 df-1, p<0,98			

Међутим, уочене су разлике у одабиру спортова и ученика и ученица 4. разреда основне школе Бранко Ћопић. Ученице 4. разреда (n-30) највише воле: одбојку 23%, кошарку 21%, рукомет 18%, итд., док ученици 5. разреда (n-32) основне школе Бранко Ћопић највише воле фудбал (34%), рукомет (28%) тенис (5%) итд.

Разлика је уочена и код ученика и ученица 5. разреда основне школе Бранко Ћопић. Ученице 5. разреда (n-34) највише воле рукомет (27%) и кошарку (22%) док ученици 5. разреда највише воле фудбал (35%) и рукомет (33%). Претпоставља се да су рукометни резултати РК Борац произвели овакав проценат заинтересованости код деце кад је рукометни спорт у питању. Податак да се 78% ученика и ученица бави неким од спортова заиста је вредан сваке пажње, што се може тумачити експлицитним одабиром, тј. да је дете већ у тренажном процесу изабраног спорта.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Подаци о одабиру спортова код испитаних разреда требало би да послуже професорима разредне наставе у избору наставних целина, а самим тим и у избору методских јединица, тј. најмање 10% наставних тема би требало дати да их ученици сами изаберу. Информације које су се добиле овим истраживањем требале би да допринесу интензификацији и оптимализацији наставе физичког васпитања, јер се њима наставни процес приближава жељама ученика.

DIFFERENCES IN SOME ATTITUDES TOWARD PE CLASSES OF THE FOURTH AND FIFTH GRADE MALE AND FEMALE STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOL

Professor Nebojsa Svraka, PhD

Abstract: Playing in some natural surrounding ,where children spend their free time actively is more and more rare.The consequences of this are physical and social bad condition.The main indicators of bad physical conditions are trends of higher

number of children with obvious physical deformity. The aim of the research is to determine the differences in attitudes toward PE classes of the fourth and fifth grade male and female students in elementary schools in Banja Luka as well as to determine which sports female students like more in comparison to male students.

Key words: *attitudes, differences, physical activity, sports.*

ЛИТЕРАТУРА

1. Гојков, Г. и сарадници (1999): *Лексикон педагошке методологије*. Вршац, Виша школа за образовање васпитача.
2. Дунђеровић, Р. (1999): *Психологија спорта*, Бањалука
3. Кундачина, М. и Банђур, В. (2007): *Методолошки практикум*. Ваљево: Merlin company.
4. Malić, J. i Mužić, V. (1984): *Pedagogija*, Zagreb, Školska knjiga.
5. Мандић, П., Дунђеровић, Р., Радовановић, и Мандић, Д. (2000): *Методологија научног рада*, Београд, Учитељски факултет
6. *Педагошки речник*, (1967): Београд: Завод за издавање уџбеника СР Србије
7. Павловић, П. (1998): *Физичка култура Српског народа у Босни и Херцеговини до 1918. Године*, Српско Сарајево, Факултет физичке културе у Српском Сарајеву.
8. Пелемиш, М. (2004): *Методика наставе физичког васпитања*, Бијељина
9. Перић, Д. (2004): *Педагогија спорта и дидактика спорта*, Пожаревац
10. Поткоњак, Н. и Шимлаша, П. (1989): *Педагошка енциклопедија I*, Београд, Завод за уџбенике и наставна средства
11. Шврака, Н. (2011): *Методика наставе физичког васпитања*, Бања Лука, НУБЛ